

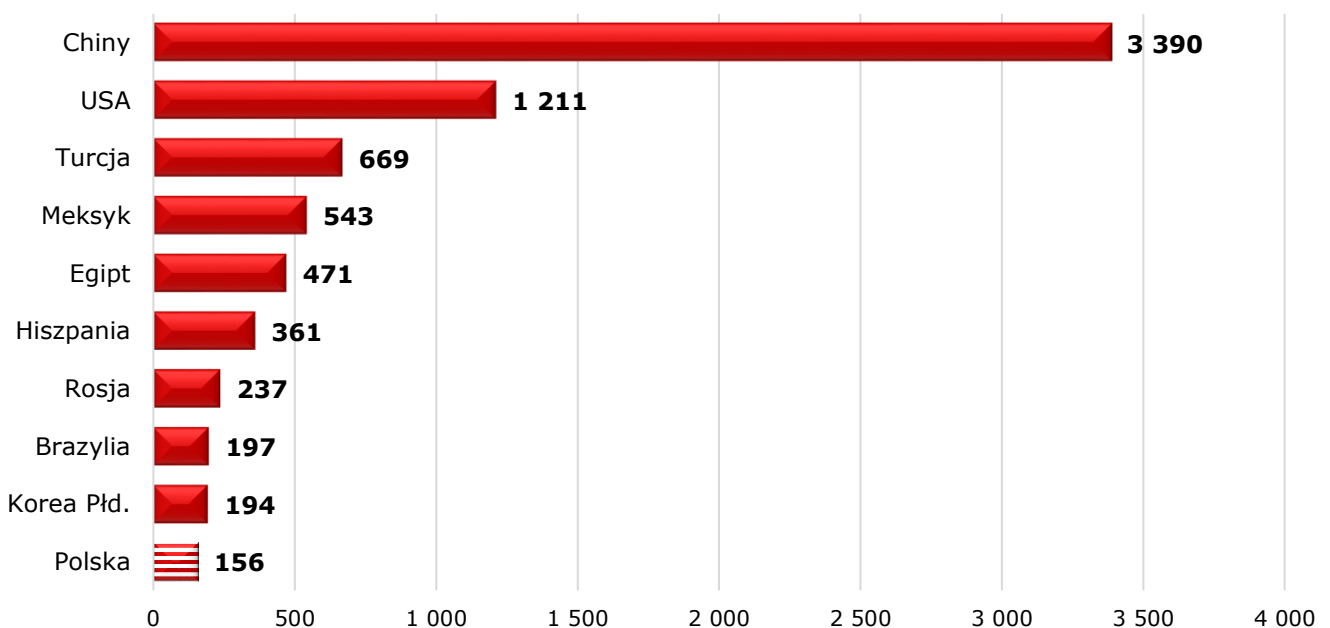

Polska liczącym się producentem truskawek w Unii Europejskiej

Truskawki zaliczane są do najpopularniejszych owoców jagodowych uprawianych w Polsce, a nasz kraj jest drugim ich największym producentem w Unii Europejskiej. Udział powierzchni uprawy truskawek w całkowitym krajowym areale owoców jagodowych wynosi około 23%.

W 2021 r. Polska zajmowała dziesiątą pozycję w produkcji truskawek na rynku globalnym oraz drugą (2022 r.) wśród krajów Unii Europejskiej, z 17% udziałem w unijnej produkcji. W 2022 r. w Polsce zebrano 199,4 tys. ton truskawek (o 22% więcej niż w roku 2021) z największej powierzchni w Unii Europejskiej wynoszącej 31,0 tys. ha (40% udział w unijnej powierzchni zbiorów). Globalnym potentatem na rynku truskawek niezmiennie pozostają Chiny z produkcją blisko 3,4 mln ton (w 2021 r.) oraz w mniejszym stopniu Stany Zjednoczone ze zbiorami przekraczającymi 1,2 mln ton. W Unii Europejskiej obok Polski do grona największych producentów truskawek należy Hiszpania z 27% udziałem w unijnej produkcji oraz Niemcy z 11% udziałem i Włochy z 9% udziałem (w 2022 r.).

Główni światowi producenci truskawek w 2021 r. (w tys. ton)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych FAOSTAT, data odczytu: 20.06.2023 r.
Dla Polski dane GUS.

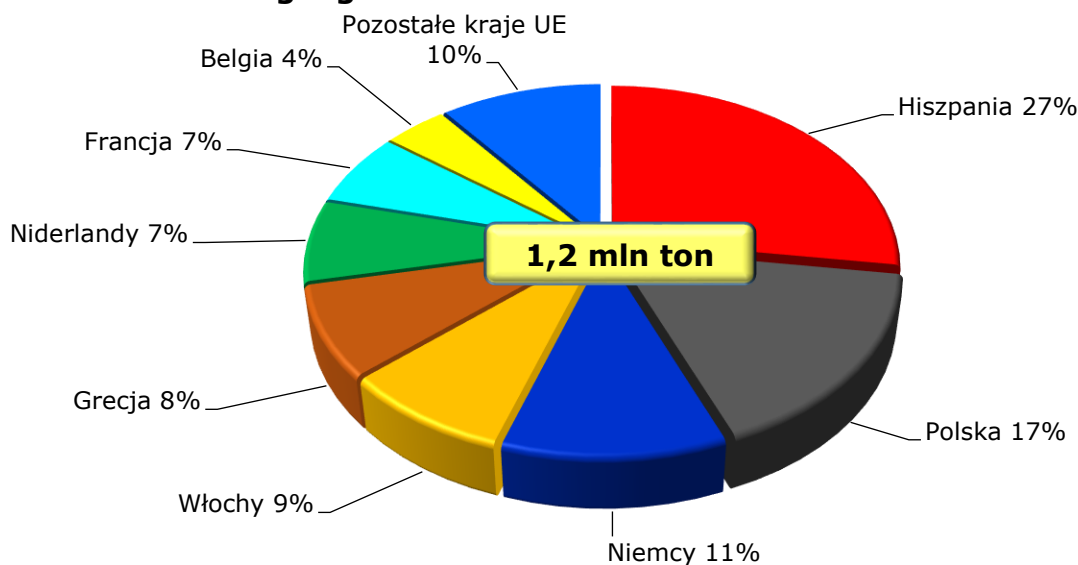
Zbiory truskawek w wybranych krajach Unii Europejskiej (w tys. ton)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Dynamika zmian 2022/21 [%]
Hiszpania	397	378	360	345	352	273	361	326	-9,6
Polska	205	197	178	196	177	146	156	185	18,6
Niemcy	173	143	135	142	144	152	131	133	1,9
Włochy	143	131	125	119	125	122	118	101	-14,4
Grecja	61	59	59	59	74	84	86	98	13,7
Niderlandy	58	58	66	65	76	78	86	87	1,5
Francja	57	60	57	54	60	78	74	79	6,7

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych EUROSTAT, data odczytu: 19.06.2023 r.

Dla Polski dane GUS.

Struktura geograficzna zbiorów truskawek w UE-27 w 2022 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych EUROSTAT (data odczytu: 19.06.2023 r.)

Popularność uprawy truskawek w Polsce jest wynikiem korzystnych warunków glebowo-klimatycznych, popytu krajowego na owoce deserowe i przetwory owocowe oraz utrzymującego się zapotrzebowania ze strony konsumentów zagranicznych – przede wszystkim na truskawki mrożone. Konsumpcji truskawek sprzyja też rosnąca ich dostępność. Obecnie sezon na truskawki zaczyna się na początku drugiego kwartału (dzięki owocom pochodzącym z upraw szklarniowych) i trwa do późnej jesieni, gdy dostępne są owoce odmian powtarzających owocowanie.

Powierzchnia uprawy i zbiory truskawek w Polsce

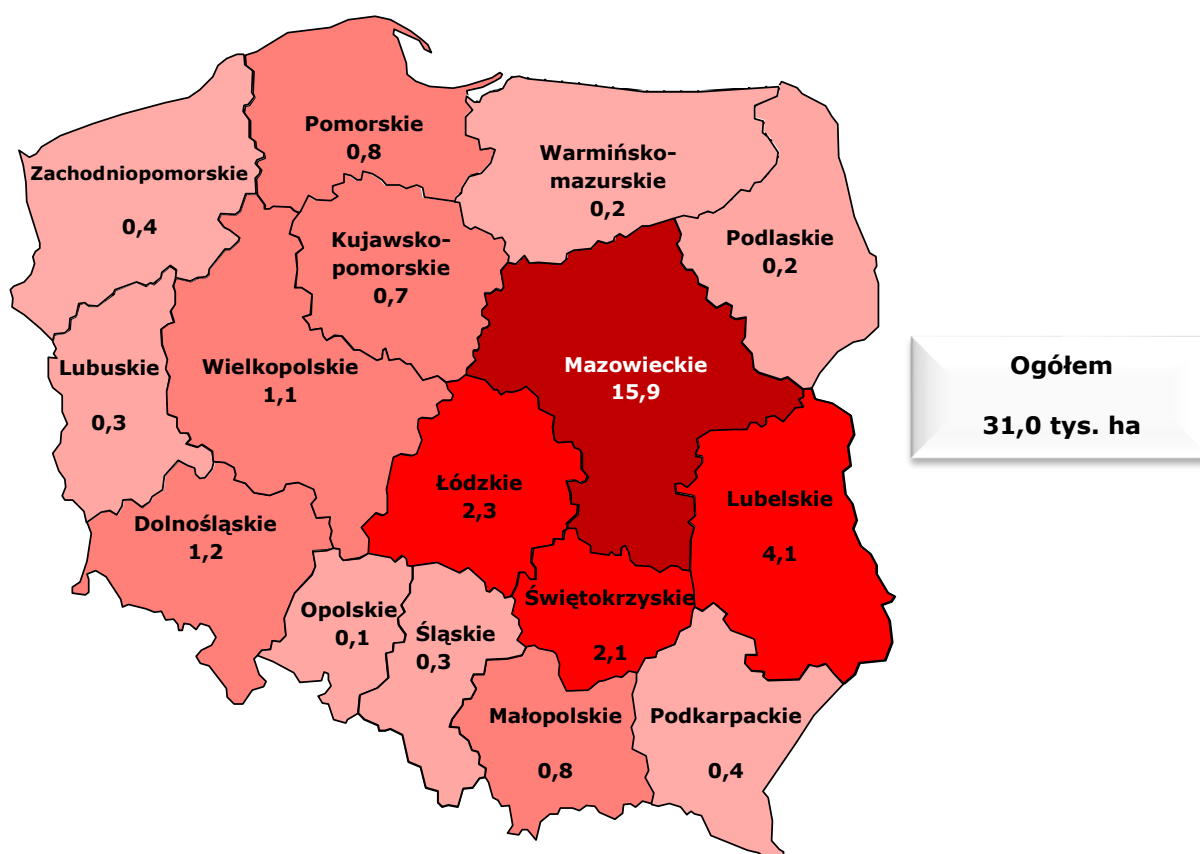
Wyszczególnienie	Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Powierzchnia upraw	tys. ha	52,7	52,1	50,6	49,6	49,0	49,7	32,7	33,7	31,0
Zbiory	tys. ton	203	205	197	178	196	177	146	156	185

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Produkcja truskawek prowadzona jest przede wszystkim w mniejszych gospodarstwach rodzinnych, gospodarujących na plantacjach o powierzchni od 1 do 10 ha.

Uprawa truskawek w Polsce charakteryzuje się wyraźną rejonizacją. Największe obszary uprawy są zlokalizowane na terenie województwa mazowieckiego (w 2022 r. – 51% ogólnokrajowej powierzchni uprawy truskawek). Do rejonów z dużym areałem uprawy tych owoców należy województwo lubelskie (z 13% udziałem), łódzkie (z 7,5% udziałem) oraz świętokrzyskie (z 7% udziałem).

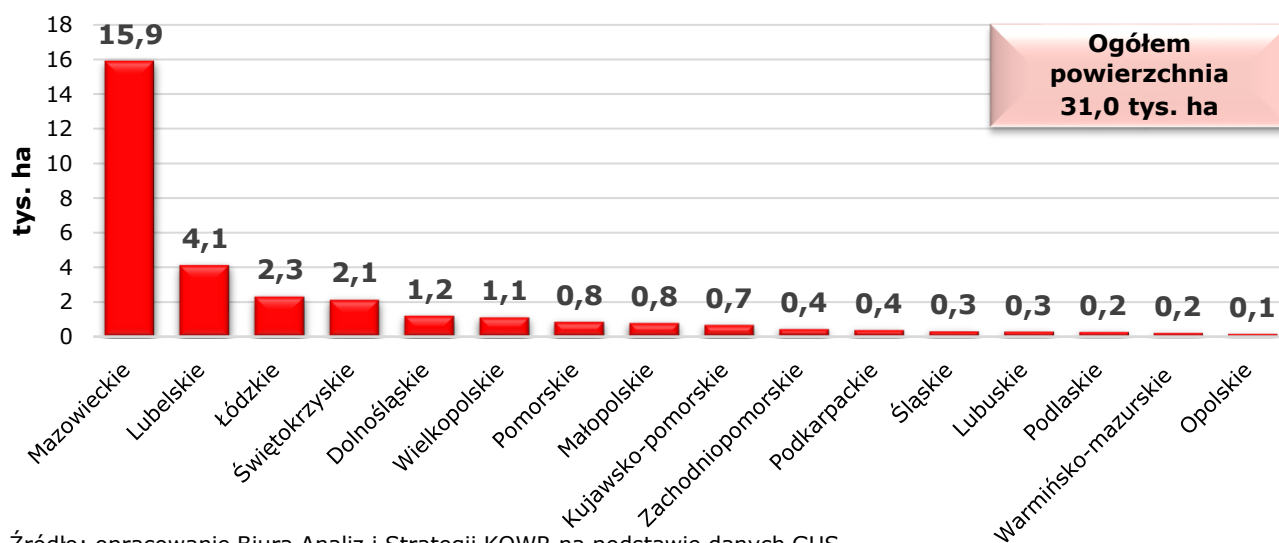
Regionalne zróżnicowanie powierzchni uprawy truskawek w 2022 r. (w tys. ha)

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

W Polsce w 2022 r. truskawki uprawiane były głównie w środkowo-wschodniej części kraju. Ponad połowa 15,9 tys. ha areалу truskawek znajdowała się w województwie mazowieckim, na którego terenie zbierano również ponad połowę 98,2 tys. ton (53%) krajowej produkcji tych owoców. Znaczne ilości truskawek produkowane były również w województwach lubelskim 33,0 tys. ton (18% udziału w zbiorach), łódzkim 13,1 tys. ton (7%) oraz świętokrzyskim 8,7 tys. ton (5%). Łącznie cztery wyżej wymienione województwa odpowiadały za 79% powierzchni uprawy truskawek w Polsce oraz za blisko 83% zbiorów tego owocu w naszym kraju.

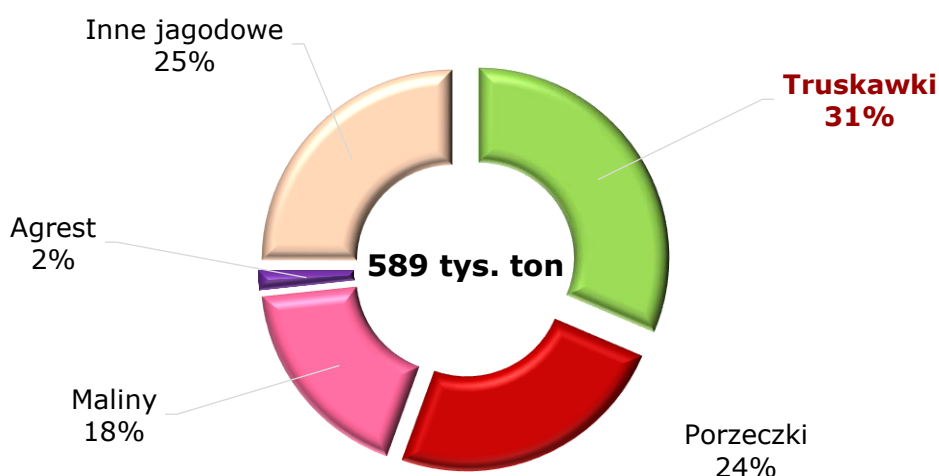
Powierzchnia uprawy truskawek według województw w 2022 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

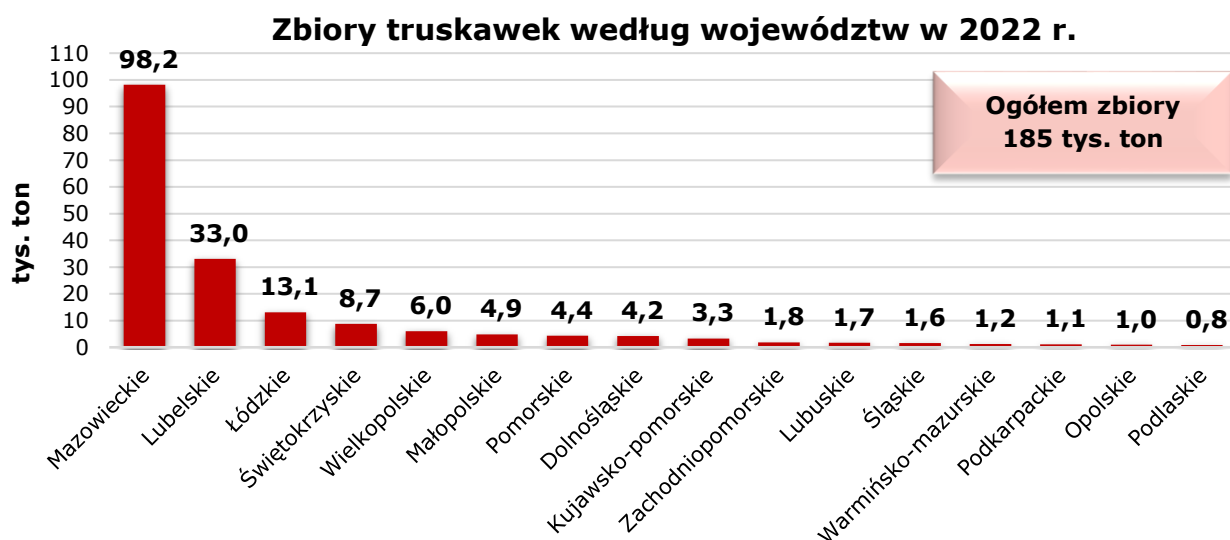
W latach 2014–2022 krajowe zbiory truskawek, w zależności od urodzaju, wahały się od 146 tys. ton do 205 tys. ton. W 2022 r. zbiory truskawek wyniosły 185 tys. ton, a ich udział w krajowych zbiorach owoców jagodowych wyniósł 31%.

Struktura zbiorów owoców jagodowych w Polsce w 2022 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

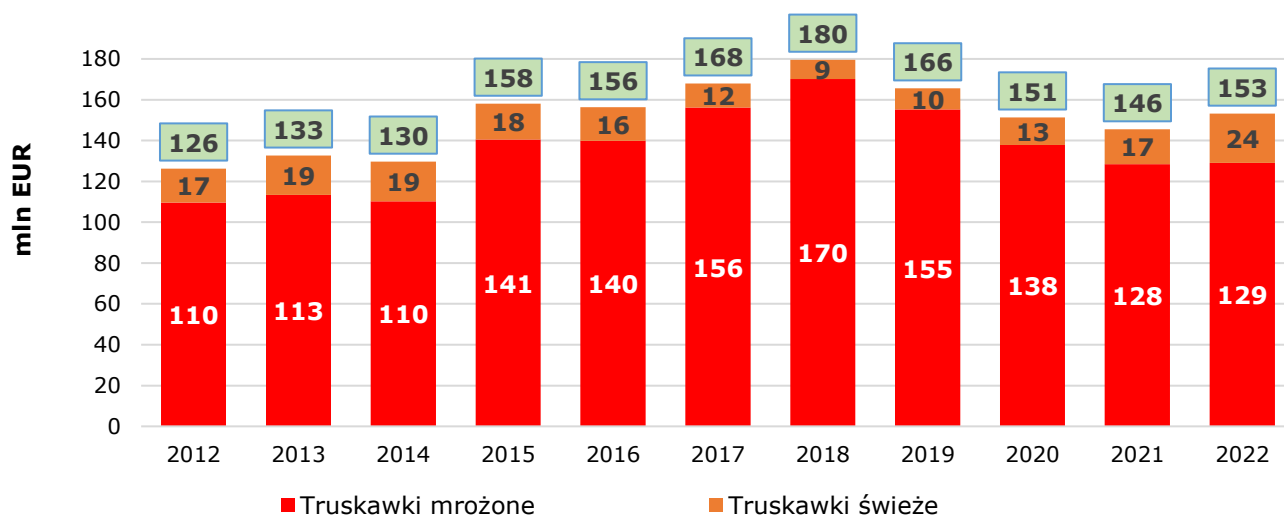
W Polsce zarejestrowanych jest około 50 odmian truskawek, które charakteryzują się m.in. zróżnicowanymi terminami owocowania. Popularnymi odmianami wczesnymi, które owocują już w maju są m.in.: „Kama”, „Kent”, „Honeoye”. Często spotykanymi odmianami średniowczesnymi owocującymi na przełomie czerwca i lipca są m.in.: „Senga Sengana”, „Elkat”, „Onebor”. Popularne późne odmiany to m.in. „Pandora” i „Bogota”.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS.

Znaczący wolumen krajowych zbiorów truskawek kierowany jest na eksport. W latach 2014–2022 za granicę sprzedawano od 50% do 70% krajowej produkcji tych owoców. Z danych Ministerstwa Finansów wynika, że w 2022 r. z Polski wyeksportowano 88 tys. ton truskawek (z tego 73,7 tys. ton truskawek mrożonych i 14,3 tys. ton truskawek świeżych), tj. o 14% mniej (odpowiednio o 12% i o 25,5% mniej) niż w 2021 r.

Wartość eksportu truskawek mrożonych i świeżych

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2022 r. dane wstępne.

W 2022 r., pomimo spadku wolumenu eksportu truskawek, odnotowano wzrost jego wartości. Wpływy z wywozu tych owoców ukształtowały się na poziomie 153 mln EUR i były o 5% większe niż w 2021 r., w tym aż 84% stanowiły przychody z wywozu truskawek mrożonych.

Polska jest czołowym światowym eksporterem truskawek mrożonych. W latach 2014–2022 z Polski wywożono rocznie 74–123 tys. ton truskawek mrożonych, co stanowiło 40–60% udziału w krajowych zbiorach truskawek.

Zbiory truskawek w Polsce oraz eksport truskawek świeżych i mrożonych (w tys. ton)

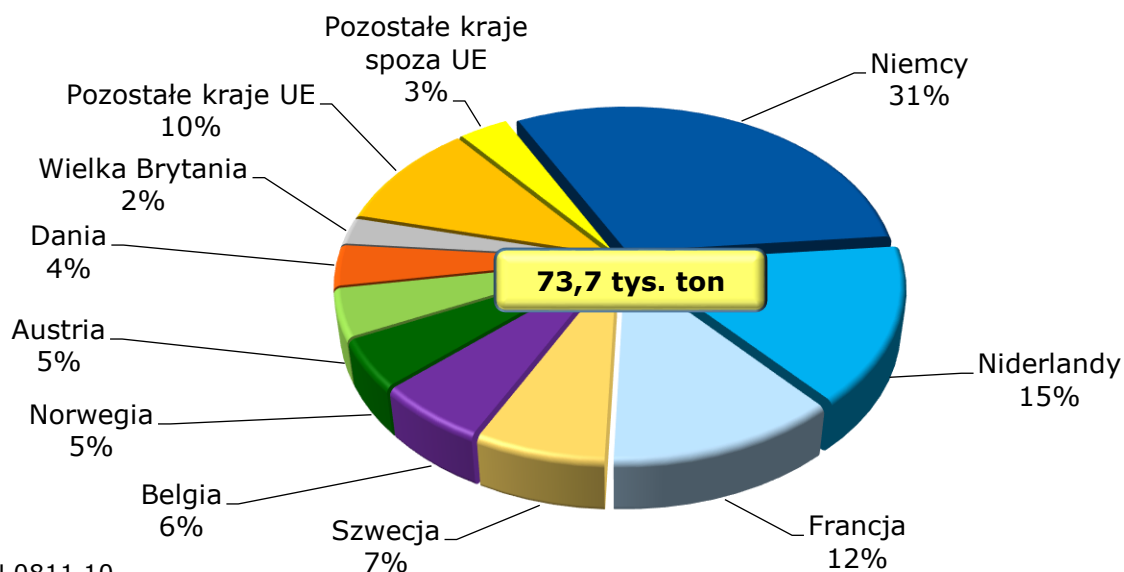
Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Zbiory truskawek	202,5	204,9	197,0	177,9	195,6	177,0	146,0	156,0	185,0
Eksport truskawek świeżych i mrożonych	109,8	140,7	133,4	110,5	105,3	100,7	102,5	102,8	88,0
<i>Udział eksportu truskawek świeżych i mrożonych w zbiorach</i>	54%	69%	68%	62%	54%	57%	70%	66%	48%
Eksport truskawek świeżych	19,4	17,4	15,3	9,1	6,4	6,5	14,9	19,2	14,3
<i>Udział eksportu truskawek świeżych w zbiorach</i>	10%	9%	8%	5%	3%	4%	10%	12%	8%
Eksport truskawek mrożonych	90,4	123,2	118,2	101,5	98,9	94,2	87,5	83,6	73,7
<i>Udział eksportu truskawek mrożonych w zbiorach</i>	45%	60%	60%	57%	51%	53%	60%	54%	40%

* dane wstępne

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych GUS i Ministerstwa Finansów.

Największym odbiorcą truskawek mrożonych z Polski jest Unia Europejska. W 2022 r. na teren Wspólnoty trafiło 90% wolumenu eksportu tego produktu (66 tys. ton). Truskawki mrożone z Polski wywożono przede wszystkim do Niemiec (23 tys. ton), Niderlandów (11 tys. ton) i Francji (9 tys. ton). Do tych krajów wyeksportowano około 58% łącznego wolumenu truskawek mrożonych.

Struktura eksportu truskawek mrożonych* z Polski w 2022 r.

* kod CN 0811 10

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Wywóz truskawek świeżych odbywa się na znacznie mniejszą skalę niż truskawek mrożonych. W latach 2014–2022 z Polski wyeksportowano od 6 tys. ton do 19 tys. ton truskawek świeżych, co stanowiło od 3% do 12% krajowych zbiorów truskawek. W 2022 r. dominującym kierunkiem wywozu były kraje pozaunijne (78% łącznego wolumenu). Spośród krajów unijnych największy wolumen świeżych truskawek trafił do Czech, Belgii, Niemiec i Łotwy (po około 0,5 tys. ton).

Truskawki odznaczają się **bogatymi walorami smakowymi**, będąc jednocześnie dobrym źródłem **składników bioaktywnych**. Zawierają znaczne ilości związków przeciwutleniających – polifenoli (w tym antocyjanów) oraz witamin: A, C, E, K i witamin z grupy B. Spożywanie truskawek dostarcza organizmowi sód, potas, wapń i fosfor. Owoce te zawierają błonnik pokarmowy i stanowią źródło łatwo przyswajalnych węglowodanów przy niewielkiej wartości energetycznej. Dieta bogata w truskawki, z uwagi na zawartość w truskawkach składników bioaktywnych oraz ich właściwości antyoksydacyjne, przeciwzapalne, przeciwwirusowe, przeciwbakteryjne i przeciwnowotworowe, pozwala zapobiegać zakrzepom, miażdżycy, reakcjom alergicznym oraz obniża poziom cholesterolu.

Nowe trendy w żywieniu sprawiają, że konsumenci stają się bardziej wymagający, poszukują żywności spełniającej ich oczekiwania, wysokiej jakości, bezpiecznej, o sprawdzonym pochodzeniu i dokonują zakupów z większą świadomością. Zwracają

również dużą uwagę na autentyczność produktów. Konsumpcja truskawek wpisuje się we właściwie zbilansowane odżywianie.

Do unijnego rejestru **Chronionych Oznaczeń Geograficznych** została wpisana w 2009 r. **truskawka kaszubska** – produkt tradycyjny województwa pomorskiego. Ze względu na warunki dojrzewania truskawkę kaszubską od odmian uprawianych w innych regionach odróżnia większa zawartość cukru w owocach. Wynika to ze specyficznego mikroklimatu Pojezierza Kaszubskiego. Bardzo dobrze nadaje się na przetwory (dżemy, soki), jako dodatek do jogurtów oraz do konsumpcji bezpośredniej.

Ponadto na **Liście Produktów Tradycyjnych** prowadzonej przez MRiRW, zawierającej produkty o wyjątkowych właściwościach wynikających ze stosowania tradycyjnych metod produkcji znajdują się: **Truskawka z gminy Puławy, Truskawka zwoleńska, Truskawka kaszubska, Truskawka buska faworytka i Truskawka bielińska**¹.

¹ Źródło: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/produkty-regionalne-i-tradycyjne1> data odczytu: 27.06.2023 r.